

נזיר ט

בית שמאי	בית הלל	
נזיר	אינו נזיר	הריני נזיר מן הגרוגרות ומן הדבילה
אף כשאמרו בית שמאי, לא אמרו אלא באומר הרי הן עלי קרבן	ובית הלל סברי כר' שמעון, דתנן: ור"ש פוטר, שלא התנדב כדרך המתנדבים.	רבי יהודה – הסבר אחר לבית שמאי
סברי לה כר' מאיר, דאמר: אין אדם מוציא דבריו לבטלה	סברי לה כרבי יוסי, דאמר: בגמר דבריו אדם נתפס, והאי נדר ופתחו עמו הוא	הטעם
ובית שמאי נמי, נדר ופתחו עמו הוא!		דחיית הטעם
סברי לה כרבי מאיר, דאמר: אין אדם מוציא דבריו לבטלה, וכיון דאמר הריני נזיר הוה ליה נזיר, כי קאמר מן הגרוגרות ומן הדבילה לאיתשולי הוא דקאתי, ובי"ש לטעמייהו, דאמרי: אין שאלה בהקדש, וכיון דאין שאלה בהקדש, אין שאלה בנזירות		טעם אחר

בית שמאי	בית הלל	
נזיר	אינו נזיר	תנא קמא במשנה
נדר	(אינו נדר)	ר' יהודה – הרי עלי קרבן
נדר ונזיר	נדר ואין נזיר	ר' נתן – לשון 1
סברי לה כר"מ – אין אדם מוציא דבריו לבטלה וכר' יהודה – "הרי אלי קרבן"	סברי לה כרבי יוסי – אף בגמר דבריו אדם נתפס (גירסאות אחרות כר' יהודה)	
נדר ואינו נזיר	לא נדר ולא נזיר	ר' נתן – לשון 2
כרבי יהודה – הרי עלי קרבן	כר' שמעון – שלא התנדב כדרך המתנדבים	

תנן התם: האומר הרי עלי מנחה להביא מן השעורים - יביא מן החיטים, קמח - יביא סולת, שלא בשמן ולבונה - יביאנה בשמן ולבונה, חצי עשרון - יביא עשרון שלם, עשרון ומחצה - יביא שנים; ר"ש פוטר, שלא התנדב כדרך המתנדבים.

חזקיה	ר' יוחנן	
במחלוקת שנויה, וב"ש היא, לאו אמרי ב"ש: כי אמר מן הגרוגרות ומן הדבילה הוי נזיר? הכי נמי כי אמר מן השעורים - מביא מן החיטים (אין אדם מוציא דבריו לבטלה+אין שאלה בהקדש)	אפילו תימא דברי הכל, באומר "אילו הייתי יודע שאין נודרין כך, לא נדרתי כך אלא כך"	מאן תנא דכי אמר הרי עלי מנחה מן השעורים - מביא מן החיטים?
לא שנו אלא שאמר מן השעורים, אבל אמר מן העדשים - לא מייתי ולא כלום קושי: מכדי חזקיה כמאן מוקים לה למתני? בבית שמאי, והא עדשים לגבי מנחה כגרוגרות לגבי נזיר דמו, וקאמרי בית שמאי הוי נזיר! תגובה לקושי: הדר ביה חזקיה ממה שאמר "במחלוקת שנויה ובית שמאי היא" הסבר לתגובה: ואמאי הדר ביה? אמר רבא: מתני' קשיתה, מאי איריא דתני מן השעורים? ליתני מן העדשים! איך מבין חזקיה את דעת תנא קמא במנחות: כי קאמרי ב"ש התם - כרבי יהודה	אפילו מן העדשים קושי: והא רבי יוחנן הוא דאמר: באומר אילו הייתי יודע שאין נודרין כך, לא נדרתי כך אלא כך! תירוץ: לדבריו דחזקיה הוא דקאמר: את מ"ט קא הדרת בד? משום דלא קתני מן העדשים, דלמא לא מיבעיא קאמר, לא מיבעי' כי אמר מעדשים דמייתי מנחה מעלייתא, דאיכא למימר מיהדר הוא דהדר ביה, ותפוס לשון ראשון אלא כי אמר מן השעורים ודאי דהכי קאמר: אי קדשה כמנחת העומר או כמנחת סוטה תקדוש אי לא לא קמ"ל דמייתי מן החטים	מה יאמר תנא קמא אם אמר "מן העדשים"?

